

Preses relīze Luksemburgā, 2016. gada 18. novembrī

Jauna ES banku uzraudzības sistēma: labs sākums, bet vēl jārisina svarīgi jautājumi, uzskata revidenti

Eiropas Centrālā banka (ECB) īsā termiņā izveidoja vienoto uzraudzības mehānismu (VUM) un pieņēma darbā personālu, vēstīts Eiropas Revīzijas palātas jaunajā ziņojumā. Ar VUM starpniecību ECB tagad ir atbildīga par aptuveni 120 eurozonas svarīgāko banku grupu tiešu uzraudzību. Tomēr tā ir pārāk lielā mērā atkarīga no valstu kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu "pilnīgu un efektīvu uzraudzību", kā prasīts ES tiesību aktos.

Vienoto uzraudzības mehānismu izveidoja 2014. gadā, lai pārņemtu lielu daļu darba, ko pirms tam veica valstu banku iestādes. VUM darbojas ECB vadībā, taču tajā ir cieši iesaistītas arī dalībvalstis.

Šī bija pirmā ERP revīzija par ECB darbības efektivitāti attiecībā uz VUM, un revīzijas konstatējumi ir neviennozīmīgi, ziņo revidenti. Revidenti konstatēja, ka, izveidojot VUM, ECB nav pietiekami sīki analizējusi vajadzības pēc uzraudzības personāla un ka pašreizējais darbinieku nodrošinājuma līmenis nav pietiekams.

Lai gan VUM regulā paredzēts, ka ECB ir atbildīga par lielu banku grupu tiešu uzraudzību, ECB darbinieki vadīja tikai 12 % no šo banku klātienes pārbaudēm un pārbaudes grupās kopumā galvenokārt bija valstu kompetento iestāžu darbinieki (92 %). Tāpat arī neklātienes uzraudzība ir lielā mērā atkarīga no dalībvalstu iestāžu norīkotā personāla, un ECB ir maza ietekme uz kopējo neklātienes uzraudzības komandu sastāvu un prasmēm.

Revidenti arī konstatēja, ka ECB nav pilnīgas personāla novērtēšanas sistēmas valstu uzraudzības iestāžu darbiniekiem, kuri piedalās kopējās uzraudzības komandās, un pienācīgas prasmju datubāzes, lai nodrošinātu gan klātienes, gan neklātienes uzraudzības komandu efektivitāti. Revidenti norāda, ka, lai gan VUM regulā noteikts, ka monetārie un uzraudzības uzdevumi jāveic pilnīgi nošķirti, ECB uzskata, ka drīkst izmantot dažus kopējus pakalpojumus. Revidenti atzīst, ka tas ļauj ietaupīt resursus, bet ir jānovērš iespējamu interešu konfliktu risks dažās jomās.

Revidenti ir pauduši bažas par to, ka revīzijas laikā nebija piekļuves daudziem dokumentiem. Runājot par revīzijas procesu, **par šo ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Neven Mates izteicās šādi:** "Mēs spējam izpildīt savu uzdevumu tikai daļēji, jo informācija, kuru ECB mums iesniedza, nebija pietiekama, lai pilnībā novērtētu tās vadības darbības efektivitāti attiecībā uz uzraudzības funkciju. ECB neiesniedza daudzus dokumentus, kuri mums šim nolūkam bija vajadzīgi, apgalvojot, ka tie neattiecas uz tās vadības darbības efektivitāti. Palāta pašlaik izskata iespējas attiecībā uz piekļuvi dokumentiem, kurus tā uzskata par nepieciešamiem, lai revidētu ECB vadības darbības efektivitāti."

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

Pamatojoties uz revīzijas konstatējumiem, revidenti iesaka ECB veikt turpmāk minētās galvenās darbības.

- Klātienes uzraudzība: ievērojami jāstiprina ECB klātbūtne klātienes pārbaudēs;
- neklātienes uzraudzība: ECB jānodrošina, ka darbinieku skaits un prasmes ir pietiekamas, un jāuzlabo prasmju apzināšana un personāla sadales instrumenti;
- pārskatatbildība: ECB jānodrošina prasītie dokumenti revīzijas vajadzībām un jāizveido uzraudzības darbības rezultātu sistēma;
- pārvaldība: lēmumu pieņemšana jāvienkāršo un jāizskata riski, kurus rada kopēju pakalpojumu izmantošana.

ECB šos ieteikumus ir pieņēmusi pilnībā, izņemot vienu aspektu attiecībā uz kopējiem pakalpojumiem un VUM Uzraudzības valdes darbinieku ietekmi uz ECB budžetu uzraudzības darbībām. ECB uzskata, ka Uzraudzības valde neīsteno kontroli pār uzraudzības budžetu vai cilvēkresursiem, jo tā nav ECB lēmumu pieņemšanas struktūra, bet ar VUM regulu tika pievienota ECB iestādes struktūrai.

Piezīmes izdevējiem

Globālā finanšu krīze, kas sākās 2008. gadā, smagi skāra daudzu Eiropas valstu tautsaimniecību. Banku nozari, kuru gadiem ilgi neregulēja piemēroti noteikumi un kurā notika arvien lielāka riska uzņemšanās, skāra rezonējoša ietekme, proti, daudzas kredītiestādes bija spiestas vērsties pie valdībām pēc finansiāla atbalsta. Lai pārrautu apburto loku, ko rada pārmērīga riska uzņemšanās un valdību īstenotie banku glābšanas pasākumi, ES valstu vadītāji – cenšoties rast pastāvīgu risinājumu eurozonas problēmām – 2012. gadā oficiāli paziņoja par kopīgu regulējumu bankām ar Eiropas banku savienības starpniecību.

Banku savienības galvenajiem pilāriem bija jābūt eurozonas banku centralizētai uzraudzībai, mehānismam, ar kura palīdzību nodrošinātu, ka maksātspējīgas bankas tiek likvidētas ar minimālām izmaksām nodokļu maksātājam un ekonomikai, un noguldījumu garantiju saskaņotai sistēmai. Pirmais solis, proti, centralizēta uzraudzība, bija saistīts ar VUM izveidi 2014. gadā, lai pārņemtu lielu daļu no uzraudzības darba, ko iepriekš īstenoja valstu iestādes. VUM tika uzticēts Eiropas Centrālajai bankai, taču tajā cieši iesaistās arī dalībvalstu uzraugi jeb valstu kompetentās iestādes.

Īpašais ziņojums Nr. 29/2016 “Vienotais uzraudzības mehānisms – labs sākums, bet vajadzīgi turpmāki uzlabojumi” ir pieejams 23 ES valodās.
